

MEZŐHEGYES VÁROS

1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b.) pontja szerint összeállított

KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

2014-2019.

A dokumentációt összeállította:

Varga István

ügyvezető igazgató
MUVAPI Kft.

Illés Sándor

környezetvédelmi szakértő
MUVAPI Kft.

Jóváhagyta:

Mezőhegyes Város Képviselő-testülete

Mezőhegyes, 2015. október 28..

Tartalomjegyzék

1. Hitelesítés	3.
2. Felelősségvállalási nyilatkozat	3.
3. Bevezetés	4.
4. A település adottságainak, sajátosságainak és gazdasági lehetőségeinek bemutatása a célok és célleírányzatok meghatározásával	5.
4.1.1. Békés megye rövid bemutatása	5.
4.1.2. A települési környezet bemutatása	6.
4.1.3. A légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel kapcsolatos feladatok és előírások	7.
4.1.4. A zaj és rezgés elleni védelemmel kapcsolatos feladatok és előírások	11.
4.1.5. A zöldfelület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások	13.
4.1.6. A települési környezet és a közterületek tisztaságával kapcsolatos feladatok és előírások	14.
4.1.7. Ivóvízellátással és közművekkel kapcsolatos feladatok és előírások	17.
4.1.8. Geológiai, hidrogeológiai jellemzők	20.
4.1.9. Vízföldtani viszonyok, veszélyeztetett felszíni és felszín alatti vizek	21.
4.2.0. A települési csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások, valamint a veszélyeztetett felszíni és felszín alatti vizek adatainak bemutatása	23.
4.2.1. A kommunális szennyvízkezeléssel kapcsolatos feladatok és előírások	26.
4.2.2. A települési hulladék-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások	27.
4.2.3. Az energiagazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások	31.
4.2.4. A közlekedéssel és szállításszervezéssel kapcsolatos feladatok és előírások	34.
4.2.5. A feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatok és előírások	34.
4.2.6. SWOT analízis	37.
5. Környezetvédelmi Stratégia	
5.1. Éves környezetvédelmi beszámoló következtetései	38.
5.2. Célkitűzések és az operatív intézkedések összefoglalása	38.
6. Mellékletek:	
1.sz. melléklet: Áttekintő helyszínrajz - SZ1 szabályozási tervlap összefoglaló: Ivóvíz hálózati rajz Szennyvízhálózati rajz Csapadékvíz hálózati rajz	
2.sz. melléklet: Hulladékgyűjtő pontok kialakítása a telephelyen	
3.sz. melléklet: Szakértői engedély és a mérnöki kamarai tagsági igazolás másolatai	
4.sz. melléklet: Környezetvédelmi hatósági engedélyek másolatai	

1. Hitelesítés

MUVAPI Szakértői Tanácsadói és Szolgáltató Kft.
H-5600 Békéscsaba, Mednyánszky u. 8 I/1.
Cégjegyzékszám: Cg. 01-10-045459.

A programot összeállították:

Illés Sándor
környezetvédelmi mérnök
SZKV-1.3.- Viz- és földtani közeg védelem szakértő ikt. sz.: 1692/2014
Békés Megyei Mérnöki Kamara nyilvántartási száma: 04-00631

.....
MUVAPI KFT.
5600 Békéscsaba
Mednyánszky 8. I/1.
3.

A tervdokumentációt jóváhagyta:

Varga István
ügyvezető igazgató

.....
MUVAPI KFT.
5600 Békéscsaba
Mednyánszky 8. I/1.
3.

2. Felelősségvállalási nyilatkozat

A Megbízott MUVAPI Kft. a Mezőhegyes Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala (továbbiakban Mezőhegyes Város) megbízásának tárgyát képező 2014-2019. évi terminusra vonatkozó környezetvédelmi programját a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b.) pontja szerint készítette el a törvény 48/E. § bekezdéseiben foglalt tartalmi követelmények alapján. A feladat teljesítése során cégünk kellő szakértelemmel, figyelemmel és gondossággal járt el.

A programban szereplő alapadatokat a Mezőhegyes Város alkalmazásában álló, környezetvédelmi feladatokkal megbízott munkavállalók, illetve a település üzemeltetést ellátó megbízott szakcégek által rendelkezésre bocsátott dokumentációkból, illetve közérdekű adatgyűjtés alapján és a helyszíni szemlék során szerzett tapasztalatok feldolgozásával rögzítettük.

Ezen dokumentumokat és adatokat gondosan és szakszerűen átvizsgáltuk, mindazonáltal a Megbízott a nem tőle származó és a nem általa számított, becslött vagy mért adatok helyességéért és megbízhatóságáért nem vállal felelősséget.

3. Bevezetés

Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét az 1997 óta készülő Nemzeti Környezetvédelmi Programok (továbbiakban: NKP) jelentik. A Program kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozását és a 96/2009. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadott 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program felülvizsgálatát és egy évvel korábbi befejezését több tényező is indokolja. Megjelent az Európai Unió új, a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programja, amely az Európai Unió tagországok számára számos feladatot fogalmaz meg, ezáltal jelentős igazodási pontot képvisel a hazai környezetpolitikai célkitűzések meghatározása során. Az Európai Unió Környezetvédelmi Cselekvési Programjai a környezetvédelmi tervezés egyik legfontosabb alappillért jelentik. További fontos szempont volt, hogy az NKP-k az EU-s fejlesztési források egyik szakmai alapjaként szolgálnak, ami a 2014-2020 közötti pénzügyi tervezési időszak folyamatban lévő tervezése miatt szintén szükségessé tette a környezeti célok meghatározását. A megújítást szükségessé tevő tényezők közé tartozik a stratégiai irányítási rendszer megújítása, a 2013 tavaszán az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiának való megfelelés igénye, valamint az egymáshoz szorosan kapcsolódó stratégiai dokumentumok (pl. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Biodiverzitás Stratégia, Vízgazdálkodási Stratégia) időben is összehangolt kidolgozása.

A fent megnevezett programoknak és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a való megfelelés teljesítésére a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá. Mezőhegyes Város jelen dokumentum elkészítésével kíván eleget tenni a jogszabályban foglalt kötelezettségének, amely a nemzeti környezetvédelmi programon, mint szakpolitikai stratégián alapszik és települési szinten rögzíti a környezetvédelem egyes részterületein elért és a tervidőszakra meghatározott célokat, lehetőségeket.

Tekintettel arra, hogy a társadalom, a gazdaság és a környezet a sokrétű kölcsönhatások révén összetett rendszert képez, a környezetpolitika alakítása során a hajtóerőket, az ezek révén bekövetkező terheléseket, a kialakuló környezetállapotot, annak tovagyrűző hatásait és a problémákra adott válaszokat egységes rendszerben kell vizsgálni. A Program célrendszerének megalapozásához a helyzetértékelés ismerteti és elemzi a környezet állapotát befolyásoló főbb társadalmi, gazdasági folyamatokat (hajtóerők), terheléseket és mutatja be az elért és elérni kívánt célállapotokat.

4. A település adottságainak, sajátosságainak és gazdasági lehetőségeinek bemutatása a célok és célleírások meghatározásával

4.1.1. Békés megye rövid bemutatása

Terület: 5631,05 km² Lakónépesség: 361.802 fő (2010) Megyeszékhely: Békéscsaba Kistérségek: Békéscsabai, Békési, Gyulai, Mezőkovácsházai, Orosházai, Sarkadi, Szarvasi, Szeghalomi Települések száma: 75 db (ebből 24 található felügyelőségünk területén) Földrajzi adottságok Békés megye az Alföld Délkeleti részén, a Körös jelenlegi és a Maros egykori hordalékán terül el, a Dél-alföldi régió részeként. Északon Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok, nyugaton Csongrád megyével határos, délkeletről pedig mintegy 140 km hosszan a magyar-román országhatár szegélyezi. Békés megyére az ún. óriásfalvas településhálózat a jellemző, népsűrűsége viszonylag alacsony, az egy km² -re jutó 64 lakos alapján az országos átlagnál 43 fővel kevesebb. A mezőgazdaság szempontjából Békés megye adottságai kedvezőek, a művelési ágak közül is kiemelkedik a szántók területe és aránya (a szántók területe a legnagyobb az ország megyéi közül. A rendszerváltozást követően és Magyarország európai uniós csatlakozása után Békés megye legfontosabb gazdasági feladata jelenleg is az, hogy felzárkózzon az ország és az Európai Unió fejlettebb térségeihez és kapcsolatot építsen ki a szomszédos romániai megyékkel. Ehhez elengedhetetlen a jó közlekedési megközelítés biztosítása. Ennek érdekében brüsszeli forrásból folyik a Békés megyét is átszelő Budapest-Bukarest európai vasúti fővonal (korridor) korszerűsítése, fontos cél az M44-es gyorsforgalmi út kiépítése.

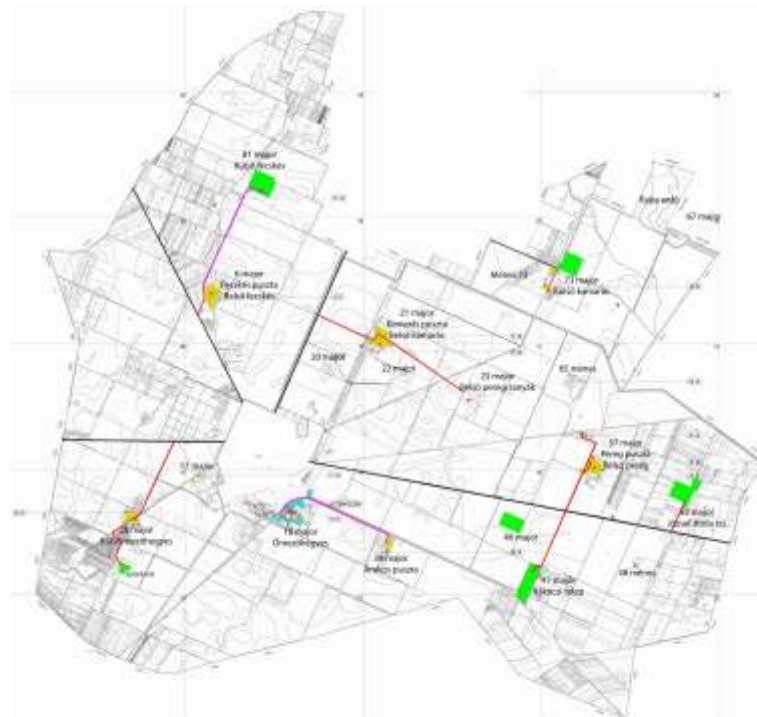
Természet- és táj földrajzi adottságok szempontjából Békés megye az ország egyik legmélyebben fekvő, egyben a legegyszerűsebb domborzatú területe, majdnem tökéletes síkság. A tengerszint feletti magasság szinte az egész megyében alig tér el a 90 m-től. Teljes területe az Alföld tengsík vidékén helyezkedik el. A terület földtani felépítése kedvező geotermikus adottságokat teremt. Ennek köszönhetően a megye területén jelentős számú kútból, több száz méteres mélységből, általában 50°C-ot meghaladó hőmérsékletű gyógy- és termálvíz nyerhető. Az Európai Bizottság NER300 programjának támogatásával létesül 21. századi, a világon is az úttörők közé tartozó geotermikus erőmű a Battonyai-hátságán, ez az első olyan erőmű lesz, ahol az energiát nem termálvízből, hanem a forró kőzetből nyerik.

Éghajlati és vízrajzi adottságok szempontjából a megye kontinentális éghajlatú, annak is a száraz kontinentális változata jellemző. A szárazföldi hatások mellett azonban időszakosan mediterrán és óceáni hatások is érvényesülnek. A napsütéses órák száma megközelíti az évi kétezret. Az évi középhőmérséklet 10-11°C között van. A csapadék mennyisége évi 500-600 milliméter, egyes években ez rapszodikusán változik.

4.1.2. A települési környezet bemutatása

Mezőhegyes Város Békés megye déli részén, a román országhatár és Békés-Csongrád megyék határán, a Szeged – Kétegyháza, Battonya – Mezőhegyes, Orosháza – Mezőhegyes vasútvonalak metszéspontjában található. A 2015. január elsején 5.410. lélekszámú város Hild éremmel kitüntetett település. A régi, nagy hagyományokra visszatekintő híres Mezőhegyesi lótenyésztés, a Ménesbirtok hajdani elődje olyan építészeti remekműveket, középületeket, gazdasági épületeket örökített az utódokra, amelynek megőrzését, ápolását elmulasztani botorság lenne. A település kialakulásának sajátossága a nagy külterületi népességi arány, amely az ivóvíz és szennyvíz kezelés kiépítettségének fejlesztését igényli a majorokban, amelyek elhelyezkedése az alábbi térképen látható.

1.ábra: Mezőhegyes város szerkezete

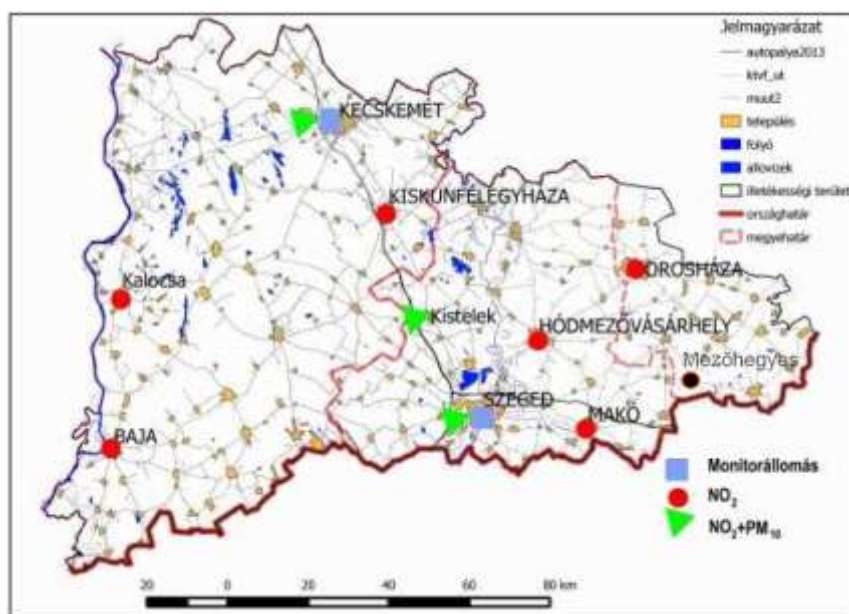
A település a környező településekhez viszonyítva zöld övezet, a különleges növények és fák sokaságát tudhatja magáénak, nagyterjedésű belterületi hányaddal, amelynek megfelelően a település központjában lévő parkokat természetvédelmi területté nyilvánították. A természeti és építészeti környezet vonzóvá teszi a turisták számára, de sajnos kiaknázni ezt csak részben tudja a település, mivel az idegenforgalom fogadására, kiszolgálására nem rendelkezik kellő infrastrukturális feltétellel és anyagi eszközzel. Mezőhegyes városban és annak környezetében is egyre nagyobb igény mutatkozik a turizmus, az idegenforgalom fejlesztésére. E folyamatnak köszönhető, hogy a település immár sokadik alkalommal rendezi meg a nagy tömegeket megmozgató helyi és térségi kulturális és sport rendezvényeit, időszaki kiállításait. Mezőhegyes Város Önkormányzata a település látogatottságának fokozása érdekében – a szokásos turisztikai szolgáltatások mellett – egyre inkább nagyobb hangsúlyt igyekszik fektetni az objektumok

környezetének elvárásokhoz igazodó megfeleltetésére. A városban 23 hektárnyi gondozott zöldterületen, virágokkal és száz évnél is idősebb faritkaságokkal/famatuzsálemekkel övezett négy pihenő park van, melyeket sétára invitáló számos sétány szel át. A város vezetése a zöld környezet ápolása mellett, a városközpont műemléki épületeinek felújítását, funkcióval való megtöltését is napirenden tartja. 2015.-ben a 200 éves lótenyésztési múltra visszatekintő, agrártörténeti emlékekkel és világviszonylatban is egyedülálló történelmi épített környezeti elemekkel, valamint műemléki épületekkel rendelkező település, amely sokat tett a területén található több, mint hatvan műemléki épület és azok környezetének megóvásáért, előterjesztésre került a világörökségi listára történő felvételezésre.

4.1.3. A légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel kapcsolatos feladatok és előírások

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban a ponton belül *rendelet*) 3.§ előírásai szerint a vonatkozó követelményket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell. Az Alsó-Tisza-Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2013-ban készítette el levegő minőségi tervét illetékességi területére, így Mezőhegyes várost is besorolva. A felügyelőség az átfogó levegőtisztaságvédelmi állapotfelmérés szempontjából a légszennyezettséget megállapító mérőállomásokat, illetve időszakos méréseket végez ezen a területen, amellyel kapcsolatban a mérőpontok az alábbi ábrán találhatóak.

2. ábra

A levegő védelméről szóló rendelet 10. §-a, a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet valamint a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet alapján az illetékességi terület levegőminősége a 4.1.sz táblázatban bemutatott légszennyezettséggel jellemezhető, amelyet az alábbi táblázat mutat be.

Szennyező anyag megnevezése	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	C ₆ H ₆
Zóna kategória	F	F	F	E	F
Koncentráció (µg/m ³)	50	40-60	3000	40	5

Szennyező anyag megnevezése	Talajközeli O ₃	PM ₁₀ As	PM ₁₀ Cd	PM ₁₀ Ni	PM ₁₀ Pb	PM ₁₀ BaP
Zóna kategória	O-I	F	F	E	F	F
Koncentráció (µg/m ³)	¹	0,01	0,005	0,025	0,3	0,00012

¹ 2010. évtől, mint első évtől kezdve hároméves vizsgálati időszak átlagában egy naptári évben 25 napnál többször nem szabad túllépni. Amennyiben a három évre vonatkozó átlagot nem lehet meghatározni teljes és egymást követő éves adatok alapján, akkor a célértékek betartásának ellenőrzéséhez megkövetelt minimális éves adat: egy évre vonatkozó éves adat.

A besorolásokhoz tartozó zóna típusok szerint tehát Mezőhegyes és közigazgatási területe az alábbi csoportokba tartozik:

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

A térségben elterjedt mezőgazdasági tevékenységnek megfelelően az első számú természeti kincs a termőföld, melynek minősége kedvezőbb az országos átlagnál. A termőterületek jelentős részét, megközelítőleg kétharmadát, szántó teszi ki. A gabonafélék termelésében a terület meghatározó jelentőségű. A feketeföldes területeken elsősorban a gabonatermesztés terjedt el, de jelentős a szabadföldi és hajtattott zöldségtermesztés is. A területen a helyben termelt gabonafélékre alapozva jelentős az intenzív és extenzív állattartás, ló, szarvasmarha, sertés és baromfi. A mezőgazdasági területek nagyarányú kiterjedése kedvezőtlen hatással van a levegő minőségére. A száraz időszakban a talaj víztartalma csökken, így csökken a részecskék közti kohézió, amelynek

következtében a szél szétteríti a finom porszemcsét. Ilyen időjárási helyzet mind télen, mind nyáron kialakulhat. Jelenleg nem áll rendelkezésünkre a vizsgált időszak meteorológiai mutatóinak adatbázisa (havi csapadék, havi középhőmérséklet stb.), mellyel összevetve a por koncentrációkat egzaktul vizsgálhatnánk az összefüggéseket. Ősszel a szántás miatt, illetve a növényborítottság csökkenése folytán a szél könnyebben kifújja a finomabb frakciót, mint a vegetációs időszakban. Az utóbbi évek csapadékhiányos vízháztartása következtében a talajok kiporzása intenzívebb lett, ami főként a tenyészidőszakon kívül jelent magasabb por koncentrációkat, amit mérések is bizonyítanak. A kialakuló porszennyezésben szerepet játszhat az is, hogy a városi közlekedés a környező mezőgazdasági földekről főként a betakarítási időszakban a szél útján bekerülő port „veri fel”, ill. ehhez adódik a közlekedési és egyéb források szilárd anyag emissziója, amelynek jelentős részét a növényzet köti. A terület közepes erdőszűlség alá sorolható.

Az utóbbi évek energiaár-emelkedése következtében számos család tért át vezetékes gázfűtésről egyedi fűtésre. Ez ugyan eddig nem eredményezett számottevő levegőminőség romlást, de a lakosság szilárd anyag kibocsátásának növekedése jól megfigyelhető. Konkrét adatok nem állnak rendelkezésre, de empirikusan alátámasztható, hogy a lakossági vegyes, illetve fatüzelésből származó CO₂, illetve SO₂ és NO₂ emisszió okozhat főleg városi környezeti problémát. A terhelés elsősorban a téli fűtési időszakban számottevő, különösen a magas légnyomású, nedves mikro klimatikus viszonyok során jelent egészségügyi kockázatot a lakosság számára. A külterületi ingatlanok fűtése jelentős részben a hagyományos fosszilis energiahordozók égetésének felhasználásával történik, amely kedvezőtlenül befolyásolja a levegő minőségét. Az általánosságban szegény, és várhatóan egyre jobban elszegényedő széles társadalmi réteg nem a modern, alacsony emissziójú szilárd tüzelésű berendezések alkalmazásával, hanem régi, elavult, gyakran házilag készített kazánokkal, kályhákkal oldja meg a fűtést. Nem kétséges az sem, hogy a spórolás jegyében minden éghető anyagot potenciális tüzelőanyagnak fognak tekinteni és akként fel is használják majd, amely szintén befolyásolja a levegő összetételét. Az ilyen esetekben a lakossági tüzelőberendezésekkel és azok forrásaival kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi ügyekben a megyei kormányhivatal járási hivatala az eljáró környezetvédelmi hatóság.

Az illetékességi terület teljes egészében síkvidék, ennek ellenére domborzati helyzete, mégis különleges, hiszen hazánk legmélyebben fekvő térsége. A kiugróan magas koncentrációjú időszakok kialakulása (napi határérték túllépés) jelentős részben a kedvezőtlen meteorológiai, klimatológiai folyamatoknak köszönhető, és abszolút meghatározó a légköri inverziós helyzetek hatása. A sík, enyhén tagolt, gyenge víztartó képességű talajjal borított felszín defláció és erózió által fokozottan veszélyeztetett, ami jelentősen fokozza a levegő természetes eredetű porterhelését. Megítélésünk szerint a túllépési helyzetek mindegyike ugyanazokra az okokra vezethető vissza: közlekedés és az időjárási viszonyok: a légköri inverzió, alacsony szélsébség. Inverziós hőmérsékleti rétegződést leggyakrabban a talajközeli, néhány száz, rosszabb esetben néhány tíz

méter vastag légrétegekben figyelhetünk meg. Kialakulásának oka klimatikus viszonyaink között az erős talajmenti lehűlés. Általában kora reggel vagy éjszaka, derült égbolt és gyenge szél esetén alakul ki. Mivel hőmérsékleti rétegződés jelenlétekor a függőleges légmozgások erősen csillapítottak, ezért a nagyvárosok levegőjében talajközeli inverzió fennállásakor igen nagy mértéket ölthet a szennyezőanyagok felhalmozódása. Ezt jól példázza, hogy az elmúlt években a túllépési helyzetek maximuma január, február hónapokban, egy kisebb maximum pedig októberben, az első talaj menti fagyok megjelenésekor volt mérhető. A konkrét légszennyezőanyagok kibocsátásaira vonatkozó szám adatok tekintetében az alábbi táblázatban foglaltuk össze a Mezőhegyes és vonzáskörzetében lévő, a környezetvédelmi hatóság nyilvános adatbázisából rendelkezésre álló, források adatainak összesítését:

Szennyezőanyag kódja	Szennyező anyag megnevezése	Kibocsátott éves mennyiség (kg/év)
2	CO - szén-monoxid	241
3	NO _x – nitrogén oxidok	274
7	Nem toxikus szilárd por	5136
999	CO ₂ – szén-dioxid	225331

Önkormányzati célként a levegő minőségének javítása érdekében az alábbiak határozhatók meg:

Önkormányzati intézkedések hatásai A zöldfelületek arányának növelése, a fás szárú életközösségek klimatikus és levegőtisztaság-védelmi hatása – páratartalom növelése, szárító szelek mérséklése, a por és nitrogén-dioxid terhelés csökkentésében nem elhanyagolható. Levegővédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű a kerékpáros úthálózat fejlesztése. A többség használja azokat az alternatív közlekedési módokat, amelyek infrastruktúrája alternatívái az egyéni autós közlekedésnek. Az adott területen élők életminőségét, komfortérzetét javítja, ha száraz időjárás esetén időközönként locsolják a közterületeket, amellyel csökkenteni lehet a levegőben lévő por mennyiségét, továbbá csökkenteni lehet a felverődésből származó másodlagos porszennyezést is. Közlekedési intézkedések hatásai A gépjárművek által kibocsátott légszennyező anyagok mennyisége az autóipar folyamatos fejlesztésének köszönhetően természetesen csökken. A katalizátorok elterjedése, az ólommentes benzin bevezetése, 2005-től a gázolaj benzol tartalmának minimalizálása további eredményeket jelentett. Az elkerülő utak építése, amelyek a tranzit forgalmat kivezetik a városokból, jelentős mértékben javítják a városok levegőminőségét. Jelentős légszennyezést csökkentő hatással bírnak az olyan közlekedésszervezési, 23 illetve közlekedést érintő intézkedések is, mint a forgalomcsillapított, alacsony kibocsátású zónák kialakítása, a differenciált parkolási díj bevezetése, nehézgépjárművek forgalmának szabályozása, a tömegközlekedés előnyben részesítése, az utak rendszeres takarítása, stb. Felügyelőségi intézkedések hatásai Felügyelőségünk illetékességi területén mára már nincs olyan nagyobb ipari kibocsátó, amelynek légszennyezőanyag kibocsátása meghaladja a jogszabályban előírt

határértékeket. Felügyelőségünk adatbázisában egyre inkább valós állapotokat tükröző adatok szerepelnek, amelyből már reális képet kaphatunk az ipari kibocsátók emissziójáról. Felügyelőségünk és a nagy kibocsátók közötti jó munkakapcsolat és együttműködés fontos alappillére a hatékony munkának. Naprakész információkkal, adatokkal rendelkezünk a legnagyobb ipari kibocsátásokról. Az elavult berendezések, gázégők cseréjével, katalizátorok alkalmazásával csökken a felhasznált energia mennyisége, a korszerű gázégők alkalmazásával csökken a kibocsátott légszennyezőanyagok koncentrációja. A felügyelőség előírásainak betartásával és a gondos, körültekintő munkavégzéssel a lokális, porszennyezéseket jelentősen vissza lehet szorítani. Ipari kibocsátók intézkedéseinek hatásai A fűtőművek korszerű tüzelőberendezései, a lakosság korábban tapasztalható földgázra való áttérése a lehető legkisebb mértékű légszennyezőanyag kibocsátást okozzák. Tovább csökkenti az emissziót a hőszigetelt lakások kevesebb energiaigénye. A lakossági tendencia azonban megfordulni látszik, ami kedvezőtlen irányba befolyásolja a város levegőminőségét. Mivel ez nem helyi, hanem országos tendencia, és azt valamiféle össztársadalmi hatás generálja, helyi szinten vajmi kevés lehetőség van a folyamat befolyásolására.

4.1.4. A zaj és rezgés elleni védelemmel kapcsolatos feladatok és előírások

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 4 § (1) bekezdése szerinti Mezőhegyes Város Önkormányzat Jegyzője, illetve másodfokú hatóságként az területileg illetékes környezetvédelmi hatóság az alábbi esetekben rendelkezik hatáskörrel.

Az alábbi gazdasági tevékenységek esetén zajhatárérték megállapítása és vizsgálata épületek építése, egyéb építmények építése, speciális szaképítés, gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása, nagykereskedelem, kiskereskedelem (kivéve gépjármű, motorkerékpár), szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, reklám, piackutatás, építmény-üzemeltetés, zöldterület-kezelés, alkotó-, művészeti szórakoztató tevékenység, sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység, a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt zajvédelmi követelmények teljesítésének vizsgálata; valamint a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt rezgés követelmények teljesítésének vizsgálata valamennyi, az adott épületen belüli, illetve az adott épületen kívüli rezgésforrás okozta rezgésterhelés esetén meghatározott gazdasági tevékenységeknél.

A rendelet hatálya nem terjed ki közterületi rendezvényre, a munkahelyi zaj és rezgés által okozott foglalkoztatási veszélyre, a magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő tevékenységre, közlekedési járműveken belüli zajra és rezgésre, az egészségügyi mentési tevékenységre, a tűzoltási feladatok, a műszaki mentés és bűnüldözési tevékenység által keltett zajra és rezgésre, valamint a vallási tevékenység végzésére.

Üzemi vagy szabadidős zajforrásra vonatkozóan a környezeti zajt előidéző üzemi vagy szabadidős zajforrásra a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetője köteles a környezetvédelmi hatóságtól (jegyző) környezeti zajkibocsátási határérték megállapítást kérni és a határérték betartásának feltételeit megteremteni.

A kérelem adattartalmát a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 2. számú melléklete határozza meg. Nem kell környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, ha a tervezett környezeti zajforrás hatásterületén nincs védendő terület, épület vagy helyiség, vagy a tervezett környezeti zajforrás hatásterületének határvonala a számítások, illetve mérések alapján a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan határvonalán belülre esik és a telekingatlant a zajforrás üzemeltetőjén kívül más személy nem használja. A környezeti zajforrás vélelmezett hatásterülete a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület. A környezeti zajforrást üzemeltető tevékenységének megszüntetését, az új üzemeltető tevékenységének megkezdését köteles bejelenteni a város jegyzőnek a változást követő 30 napon belül.

Az üzemeltető a környezeti zajforrás területén és hatásterületén bekövetkező minden olyan változást, amely határérték-túllépést okozhat, 30 napon belül köteles bejelenteni a jegyzőnek a „jelentés üzemi, szabadidős zajforrás zajkibocsátásának megváltozásáról” című nyomtatványon. A környezetvédelmi hatóság a változásjelentés alapján, amennyiben szükséges, a meglévő határozatot módosítja vagy visszavonja, illetve új kibocsátási határértéket állapít meg.

A megállapított zajkibocsátási határérték túllépésének jogkövetkezményei szerint, amennyiben a jegyző azt állapítja meg, hogy a szabadidős vagy üzemi zajforrás által okozott zaj a zajkibocsátási határértéket túllépi, akkor a zajforrás üzemeltetőjét intézkedési terv benyújtására kötelezi. A jegyző zaj-, illetőleg rezgésvédelmi bírság fizetésére kötelezi a környezeti zaj-, rezgésforrás üzemeltetőjét, ha az üzemeltető

- a) az üzemi vagy szabadidős zajforrás esetében a jegyző által megállapított kibocsátási határértéket - a határozatban megállapított teljesülési határidőt követően - túllépi,
- b) az üzemi vagy szabadidős zajforrás esetében az épületen belüli, jogszabályban megállapított zajterhelési határértékeket túllépi,
- c) az építési zajforrás esetén a zajterhelési határértéket túllépi,
- d) a rezgésterhelési határértéket túllépi,
- e) a hatósági határozatban foglalt kötelezettségeinek nem tesz eleget,
- f) a zaj, rezgés elleni védelemmel kapcsolatos adatszolgáltatási, változásbejelentési kötelezettségét nem vagy nem megfelelően teljesíti.

További vonatkozó jogszabályok:

- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól,
93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról,
27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról,

A vonatkozó hatályos rendeletek betartása esetén Mezőhegyes Város közigazgatási területén nincs olyan zajforrás, amely a lakosságot állandó, határérték feletti terhelésnek teszi ki. A közlekedésből adódó rezgés- és zaj- okozta terhelés a településen végzett tevékenységek természetes velejárója. A vonatkozó előírások betartásával a közlekedő gépjárművek által kibocsátott zaj- és rezgésterhelést, valamint az éjszakai zajt kibocsátási határértékek alatti szinten kell tartani.

4.1.5. A zöldfelület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII.20.) Korm. rendelet előírásai szerint a helyi építési szabályzatban gondoskodni kell a település igazgatási területén a klimatikus viszonyok megőrzése, javítása érdekében a telkek növényzettel fedett részéből, a zöldterületekből és az erdőkből álló egységes és összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításáról, valamint az épített környezet alakítani és helyi éghajlati jellegét meghatározó elemeinek a megőrzéséről.

Mezőhegyes Város Településrendezési Tervének Helyi Építési Szabályzata Mezőhegyes Város Önkormányzata Képviselő Testületének 8/2012. (III.28.) Önkormányzati rendelete a település helyi építési előírásairól tartalmazza a zöldfelület létesítésével kapcsolatos helyi követelményeket, amelyeket az alábbi táblázatban foglaltunk össze:

Ssz.	Övezet megnevezése	Övezet jelölése	Legkisebb zöldfelület
1.	Nagyvárosias lakóövezet	Ln-1	10 %
2.	Kisvárosias lakóövezet	Lk-1... Lk-3	40 %
3.	Kertvárosias lakóövezet	Lke-1...Lke-3	50 %
4.	Falusias lakóövezet	Lf-1...Lf4	40 %
5.	Vegyes építési övezet	Vt-1...Vt-2	20 %
6.	Zárt sorú, településközponti vegyes építési övezet	Vt-3	30 %
7.	Kistelkes kereskedelmi és szolgáltató övezet	Gksz-1	20 %
8.	Nagytelkes kereskedelmi és szolgáltató övezet	Gksz-2	25 %
9.	Nagytelkes ipari hatású övezet	Gip-1	40 %
10.	Nagytelkes energia szolgáltatási és egyéb ipari hatású övezet	Gip-2...Gip-3	25 %
11.	Különleges területek	K	40-60 %

A város zöldfelületi rendszere szigetes elrendezésű, azonban a település belső részén közparkokkal, lakóterületi közkertekkel, lovas pályákkal és az intézmények zöldfelületeivel tarkított. Ökológiai szempontból tehát a mikroklíma javítására és rekreációs jelentőséggel bír. A városban az előbb említett zöldfelületeket az utak mentén lineárisan elhelyezkedő fasorok bővítik, amelyek számos eleme helyi védetség alatt áll.

4.1.6. A települési környezet és a közterületek tisztaságával kapcsolatos feladatok és előírások

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 88. § (4) bekezdés c) pontja szerint felhatalmazást kap a települési önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben állapítsa meg a közterület tisztán tartására vonatkozó részletes szabályokat, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 5. pontja szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartozik a környezet-egészségügy feladatok ellátása, mint a köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, a rovar- és rágszálóirtás. Az előírások teljesítésére a köztisztasági szolgáltatást közszolgáltató által biztosítja az önkormányzat, amely hulladékszállítás révén valósul meg. A települési hulladéklerakót a 2002. évben bezárt, amelynek környezetvédelmi felülvizsgálata 2006-ban történt meg az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 11.234-3-2/2007. ikt. számú működési engedélyt kiadva. A rekultivációs tervet a város a DAREH társuláshoz csatlakozva, pályázat útján valósította meg 2015 április 30-án a rekultivált hulladéklerakót a kivitelező átadta. A településen nincsenek felhalmozott hulladékok. Mezőhegyes város közigazgatási területén a lakosságtól begyűjtött települési hulladék adatait és a szolgáltatásra vonatkozó adatokat a 2009-2014. évi terminusra elkészített települési hulladékgazdálkodási terv rögzíti. Az érvényes engedéllyel rendelkező közszolgáltató a településen és további környező 12 településen a rendelkezésére álló szállító járművek és egyéb tárgyi eszközök segítségével begyűjtött hulladékot a hódmezővásárhelyi térségi hulladéklerakóra szállítja. Időszakos jelleggel, évente legalább két alkalommal történik lomtalanítás, amely során a közszolgáltató a lakosság körében keletkező nem veszélyes hulladékot veszi át. A veszélyes hulladékot a hulladékgyűjtő udvaron lesz lehetősége átadni a lakosságnak engedéllyel rendelkező átvevő partner általi kezelésére. A közszolgáltatási tevékenységet a Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft. az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség által kiadott érvényes engedélyében előírtak alapján végzi, amely tartalmazza, hogy a közszolgáltató köteles az ingatlanhasználó által közszolgáltató szállítóeszközén rendszeresített gyűjtőedényben gyűjtött települési hulladékot, háztartásban képződő zöldhulladékot, vegyes hulladékot, elkülönített hulladékot összegyűjteni és elszállítani. Emellett a lomtalanítás során gyűjtött hulladékot az ingatlanhasználótól összegyűjteni, átvenni és elszállítani, majd gondoskodni annak további kezeléséről. Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot a vegyes hulladéktól elkülönítve, külön zsákokba vagy konténerbe helyezve kell szállítani. Az egészségkárosító kockázatok csökkentésének érdekében a hulladékkal kapcsolatos tevékenységet

oly módon kell végezni, hogy az sem emberi, sem pedig környezeti ártalmat ne okozzon, illetve a lehető legkisebb mértékű környezetterhelést, valamint környezet-egészségügyi kockázatot idézzon elő. Az önkormányzat biztosítja a közterület tisztaságát, valamint évente kétszer lombtalanítást is szervez.

4.1.6.1. Épített környezeti értékek védelme

Mezőhegyes város település rendezési terve, helyi építési szabályzata a település helyi építési előírásairól szóló 8/2012.(III.28.) Önkormányzati rendeletében rögzíti az épített környezeti értékekkel kapcsolatos előírásait. Ezek az előírások meghatározzák az egyes építési övezetekben országos vagy helyi védett épületekhez kapcsoló vagy azzal szomszédos építés esetén az új épületek utcai homlokzatmagasságát. A régészeti érintettség esetén a vonatkozó jogszabályok előírásai alapján eljárva a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken végzendő 30 cm mélységet meghaladó földmunkával járó, illetőleg a terület jellegét veszélyeztető, befolyásoló változtatás; és régészeti lelőhelyen 30 cm mélységet meghaladó tereprendezési munkák esetén az engedélyezési eljárás során az illetékes szakhatóságot is be kell vonni az eljárásba. Helyi védett épület átalakítása, korszerűsítése során a külső megjelenést meg kell tartani az eredeti anyaghasználattal vagy vissza kell állítani eredeti formájára. A jelzett kilátásvédelmek területén a kialakult látványt, különös tekintettel a védett épületekre, meg kell őrizni és tilos olyan épület, építmény, növényzet elhelyezése, kialakítása, amely a meglévő látványt kitakarja.

Helyi védett épületek listája

Ssz.	Jelzés	Cím	Helyrajzi szám
1.	HV-1	Szent György tér 7. - Lakóépület	664/1
2.	HV-2	Szent György tér 9. - Lakóépület	664/2
3.	HV-3	Szent György tér - Méneskari I. világháborús emlékmű	716
4.	HV-4	Kossuth Lajos utca1-3. - Lakóépület	702
5.	HV-5	Kossuth Lajos utca 5. Református Templom	901
6.	HV-6	Kossuth Lajos utca 7. - Református Parókia	899
7.	HV-7	Béke park	721
8.	HV-8	Kozma Ferenc utca 3. Evangélikus Templom	887/1
9.	HV-9	Kozma Ferenc utca 5. - Lakóépület	885/1
10.	HV-10	Kozma Ferenc utca 3. - Lakóépület	887/2
11.	HV-11	Hild János utca 3. - Lakóépület	30
12.	HV-12	Hild János utca 5. - Lakóház	29
13.	HV-13	Hild János utca 19. – Cukorgyári „otthon”	28/13
14.	HV-14	Csekonic park - I-II. világháborús emlékmű	905/1
15.	HV-15	Hársfa utca – Temető és kápolna	783
16.	HV-16	Petőfi sétány – Volt mozi épülete	4/1

4.1.6.2. Természeti értékek védelme

8/2012.(III.28.) Önkormányzati rendelet, HÉSZ meghatározza, hogy az Ev-2 védett erdők övezeteiben tilos épületet elhelyezni, a művelésnél a védelem jellege elsődleges, melyen belül az őshonos fajtákat meg kell tartani és telepítésnél ezeket kell alkalmazni; az erdőgazdálkodás (erdő felújítás, fakitermelés stb.) módját az erdészeti szakhatóságok bevonásával határozza meg. Felszíni víz igénybevétele vagy terhelése vízjogi engedély alapján folytatható. A település közigazgatási területén országosan védett természeti értékek a NATURA 2000 területek, és a törvény erejénél fogva védett kunhalmok. A kunhalmok mesterséges eredetű földtani képződmények. A kunhalmok területén a szintvonalakhoz, a kiemelkedésekhez igazítottan a szántóföldi művelést meg kell szüntetni, azokon csak gyepesítést lehet kialakítani és fenntartani. A helyi természetvédelmi területeket és egyedeket a védelmükről szóló önkormányzati rendelet szerint kell fenntartani és védeni. A megőrzendő fasorokat helyi védelemben kell részesíteni, azokkal a helyi vonatkozó rendeletet ki kell egészíteni.

Helyi védett természeti értékek listája

Ssz.	Jelzet	Cím	Helyrajzi szám
1.	3/45/TT/89	48-as major kocsányos tölgyfái	0120, 0121/6
2.	3/51/TT/89	Ménes udvar fái	729, 730
3.	3/26/TT/89	Mezőhegyesi idős fák	1034/3, 1040/2, 2/1, 619, 6/2, 712, 716, 721, 866, 871, 9, 905/1, 907
4.	3/43/TT/89	Rajta-erdei kocsányos tölgy	0335
5.	3/83/TE/89	Jegenye nyár fasor és kocsányos tölgy 29-es major	0747
6.	3/46/TE/89	Kocsányos tölgyek 32-es major	0702, 0730
7.	3/47/TE/89	Kocsányos tölgyek 6-os major	0457/45
8.	3/298/TE/12	Kocsányos tölgyek 39-es major	056/24, 056/5
9.	3/300/TE/12	Kocsányos tölgyek 73-as major	0365/9
10.	3/297/TE/12	Kocsányos tölgy és kőrisfasor	0564, 2174
11.	3/299/TE/12	Kocsányos tölgyfasor 47-es major	0115
12.	3/296/TE/12	Ómezői garázs japánakác fasora	1037
13.	3/44/TE/89	Platán és szürke nyár 22-es major	0421/2

4.1.7. Ivóvízellátással és közművekkel kapcsolatos feladatok

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény és a végrehajtásáról szóló 58/2013.(II.27.) Korm. rendelet teljesítésére az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást a térségi szolgáltatóval kötött szerződése szerint. Az ivóvíz ellátást a település saját kutakból oldja meg. A közüzemi ivóvízvezeték hálózat 2007-ben történt fejlesztése révén a belterületi lakások 100%-ba került vezetékes ivóvíz. A vízfogyasztási adatok tekintetében az összes vízhasználat mérséklődött a településen, amely a vállalkozások, intézmények

takarékosabb gazdálkodására utal. A település kialakulásának sajátossága a nagy külterületi népességi arány, amely az ivóvíz és szennyvíz kezelés kiépítettségének fejlesztését igényli a majorokban. Az ivóvízre és a vízművekre vonatkozó adatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Ssz.	Közművesített mutatók	Mennyiség
1.	települési ivóvíz vezetékek hossza	34,5 km
2.	szolgáltatót vízmennyiség	411 m ³ /nap
3.	hálózatba kapcsolt lakások száma	~ 1992 db
4.	ivóvíz ellátásban részesülő lakosság	~ 5.410. fő
5.	hálózatba kapcsolt közületek száma	~ 126 db

Mezőhegyes a Maros hordalékkúpon fekszik, az ország kiemelten védett üzemelő és távlati vízbázisai között szerepel. Felszín alatti víz szempontjából érzékeny, a felszín alatti vízminőség védelmi területhez sorolandó a 27/2004. (XII. 25.) KvVM alapján. A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, településünkön a víziközmű-szolgáltatást az ALFÖLDVÍZ Zrt. végzi.

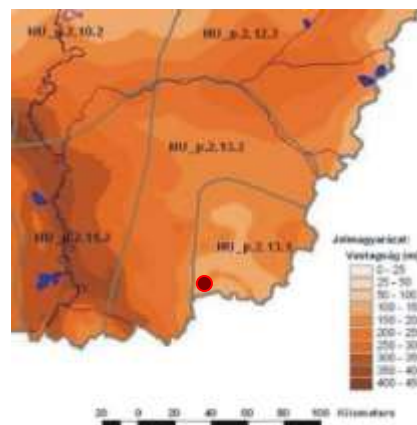
Mezőhegyes vízellátását a Deák u-i és a Posta u-i vízmű telephez tartozó vízmű kutak biztosítják. A kutakból búvárszivattyús üzemű a vízkivétel. Az állandó üzemű vízmű kutak a Posta u-i 7. sz., a Deák u-i 5-6. szám alattiak /búvárszivattyús üzemmel/ közvetlen elosztóhálózatra üzemelnek. Tartalék kút a Pitvarosi úti 10. számú. A Deák utcai vízmű telep 1-2-3-4. számú vízmű kútjai csak gázmentesítéssel üzemeltethetők, de a vízigény nem indokolja működtetést. Kedvezőbb vízminőség érdekében a vízmű kutak üzemelési sorrendje: 7-5-6. helyi számozásúak. A vízmű hálózat 4,1-4,8 bar üzemi nyomását a vb. típusú magas tároló biztosítja. A vízelosztás körvezeték rendszerű hálózaton történik

A víztárolás Mezőhegyesen 500 m³-es magas tárolóban történik, szerkezete vasbeton. A magas tároló 2001. évben lett felújítva 18 millió Ft-ból, ezért jelenlegi állapota jónak tekinthető. A vízmű kezelő a belső szabályozásnak megfelelően, a vízmű felelős vezetője utasításának betartásával üzemelteti a vízmű rendszert a folyamatos vízszolgáltatás biztosítása céljából. A vízmű telepek üzemeltetéséhez szükséges feladatokat 1 fő vízmű kezelő látja el. Az elosztóhálózat mosatása a tűzcsapokon keresztül tolózárak segítségével történik. Az Önkormányzati kezelésű majorok területén vezeték vízvezeték nincs kiépítve. Ezekben a majorokban fűt kút van, amit az Önkormányzat üzemeltet. A 17 és a 73 majorokba a Tanyagondnoki Szolgálat általi szállítással biztosítjuk. Ménesbirtok Zrt. kezelésében lévő majorok területén vízvezeték van kiépítve és saját vízműve és kútja van, üzemeltetője a Ménesbirtok Zrt. A vízellátó hálózat általános javítás-karbantartása folyamatos, a mosatás megtörtént. A tűzcsapok féléves rendszerességgel ellenőrzésre kerülnek. A rendszeres mosatáson kívül – a vízminőségtől függő gyakorisággal – az elosztóhálózat mechanikus (szivacslovedékes) mosatására is sor kerül. A víztorony mosatása, fertőtlenítése évente két alkalommal történik.

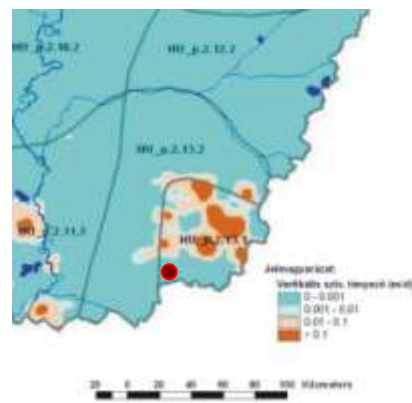
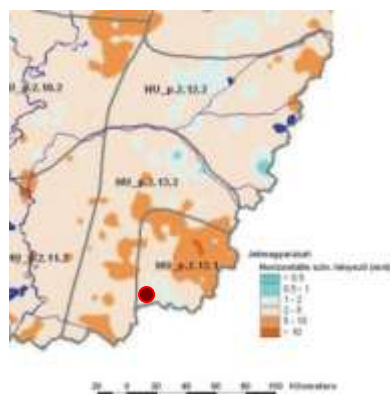
4.1.8. Geológiai, hidrogeológiai jellemzők

Békés megye az alföldi medence délkeleti részén található, amelyet az alsó pannon rétegsor süllyedéssel létrejött elsősorban vízzáró képződményei alkotnak, mint homok, agyag és márga, amelyre korábban ráépült a hagyományos építőanyag ipar. A felső pannon rétegsor váltakozó homok és agyagrétegei között azonban jelentős mennyiségű hévíz található. Az e fölött elhelyezkedő pleisztocén korú réteg összlet durva szemcséjű, jó vízáadó képességű rétegsort alkot, melynek vastagsága 10-600 m-ig változhat a süllyedés mértékének megfelelően amelyet az 2. ábra mutat.

3.ábra: a pleisztocén rétegek vastagsága Békés megyében

A pleisztocén összletre jellemző, hogy a 10-20 m vastag homok rétegeket hasonló vastagságú iszaprétegek választják el egymástól, amely lehetővé teszi, hogy egy hosszabb folyóvízi üledéksorban több, jó vízáadó réteg kialakulhasson egymás alatt. A vízvezető és vízzáró rétegek lencsés szerkezetéből adódóan megállapítható, hogy a régióban kisebb a vízszintes szivárgási ellenállás, mint a függőleges, amely ezáltal egységes felszín alatti áramlási rendszert képez, melynek mennyisége $1,5 \text{ l/s km}^2$. A talajvíz és a különböző mélységű pleisztocén rétegvizek között nem találhatók vízzáró rétegek, tehát e két szintjé között is hidraulikai kapcsolat van, amelyet a fő ivóvíz adó rétegek horizontális (3. ábra) és vertikális (4. ábra) szivárgási tényezője is mutat. A talajvíz 3 m körül érhető el a felszín alatt.

4.ábra: felszín alatti horizontális szivárgás 5.ábra: felszín alatti vertikális szivárgás

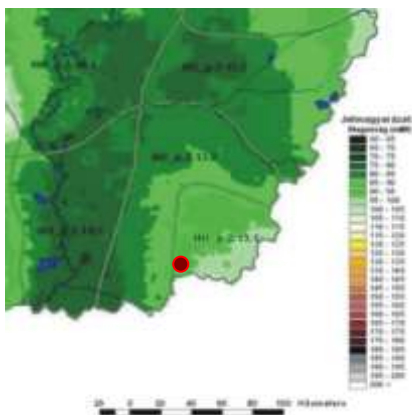
Mezőhegyes város a 46 19 északi szélesség és 20 49 keleti hosszúsági foknál fekszik, térszintje kiegyenlítettnek mondható, a város magassága átlagosan 97 mBf (6.ábra).

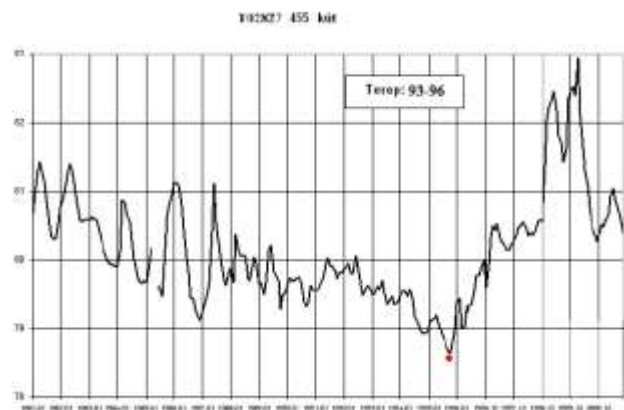
6. ábra: Mezőhegyes és környékének domborzata

4.1.9. Vízföldtani viszonyok

A régióban a talajvízszintek mérése főként a vízbázisok környékén történik (7.ábra). A Maros-hordalékkúpon lévő talajvízszint-idősorok jól mutatják, hogy mennyire az időjárástól függ a talajvíz helyzete (8.ábra). Az ábra mutatja, hogy az 1995-ig tartó száraz évek hatására hogyan csökkent, ezután pedig a csapadékosabb idők beköszöntével hogyan emelkedett vissza a talajvízszint.

7. ábra: a régió talajvízszintje

8. ábra: talajvízszint-változás az időjárás hatására

Ezt a 2002-ben történt részletes modellvizsgálatok eredményei is alátámasztják, mert a figyelembe vett legfontosabb talajvízszint-befolyásoló faktorokhoz tartozó jellemző változásokat táblázatba foglalva az időjárási faktor legalább nyolcvan százalékos súlyú.

ható tényező	hatás	
	magas terepszint	alacsony terepszint
időjárás	4	0,5
víztermelés	0,1	0
belvízcsatornák	0,2	0,05
erdős területek	0,7	0,05

Rétegvízszintek és változásaik

A pleisztocén összletről általában elmondható, hogy nagyobb mélységből nagyobb nyomások állnak be – ez minden bizonnyal a peremi utánpótlódás eredménye. A talajvizeknél kisebb mértékben ugyan, de a rétegvizek is megérzik a csapadékosság változásait, emellett azonban – a talajvizeknél sokkal nagyobb mértékben – reagálnak a víztermelésekre.

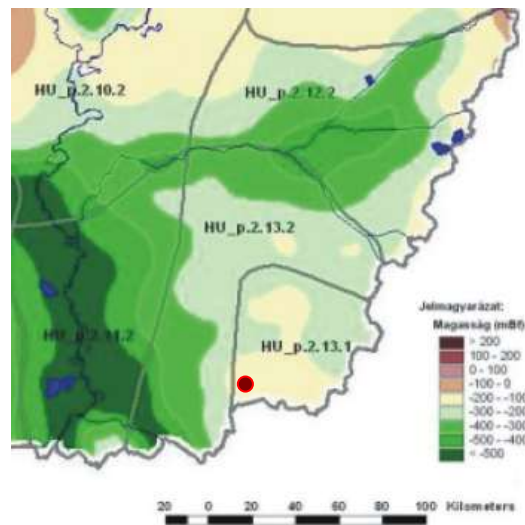
A felszín alatti vízkészlet kitermelhetősége alapvetően nem csak a rétegek vízáadó képességétől, hanem az utánpótlódás mértékétől is függ. A nyomáseloszlások alapján valóban el lehet különíteni leáramlási zónákat a magasabb területrészekben, illetve feláramlási zónákat a mélyedésekben, 500 m alatt pedig mindenütt felfelé történik az áramlás. Valószínű, hogy a csapadékbeszivárgás és a hegységperemi utánpótlódások egyaránt szerepet játszanak a térség felszínalatti vízháztartásában.

Felszín alatti vízkészletek:

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási mélyek védelméről szóló 123/1997. Korm. rendelet 1 sz. mellékletében foglaltak szerint: „... egy vízbázis kapacitása az a vízmennyiség, melynek kitermelése következtében fellépő környezeti hatásokat az érintettek elfogadják”. Ezzel szemben az EU Víz Keretirányelve nem a kitermelhetőség, hanem a hasznosíthatóság (*available*) fogalmát használja, tehát: „Hasznosítható készlet [$m^3 / év$] = a teljes utánpótlódás csökkentve a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák felszín alatti vízből származó vízigényével.” Ez alapján a Maros-hordalékkúp hasznosítható készlete $5\,869\,000\ m^3 / év = 16\,080\ m^3 / nap$.

A felszín alatti vizek minőségi állapota:

A vízminőség változatossága egy víztesten belül is nagy, amelyben eltérő minőségű zónák találhatók, amely időben is változást mutat. A víz hőmérséklete függ a minőségi kategóriától is. A dél alföldön a geotermikus gradiens értéke $4-6\ ^\circ C / 100\ m$, ebből adódóan az 500 m körüli mélységből származó víz hőmérséklete már általában meghaladja a $30\ ^\circ C$ -ot, ami már termásvíz (9.ábra).

9. ábra: a pleisztocén rétegek fekszíntje Békés megyében

Rétegvizek

A felső, kb. 500 m vastagságú zónában általában 1000 mg/l-nél kisebb oldott anyag tartalmú vizeket találunk, amelyek közül a beszivárgási területeken a kalcium hidrogén-karbonátos típus a leggyakoribb, a feláramlással jellemezhető mélyterületeken ez egyre inkább alkáli hidrogén-karbonátosba megy át. A mélyből származó vizek oldott oxigéntartalma jelentéktelen, emiatt ezeknél különféle anaerob folyamatok következtében vas, mangán és ammónium jelentkezik, ahol helyenként problémát okoz a rétegeredetű arzéntartalom és a vízzel együtt feltörő metán is.

Talajvizek

A talajvíz minőségét a természeti tényezők, illetve az emberi beavatkozások határozzák meg, amely Mezőhegyes területén jelenleg nem alkalmas ivóvízellátás céljából történő kitermelésre.

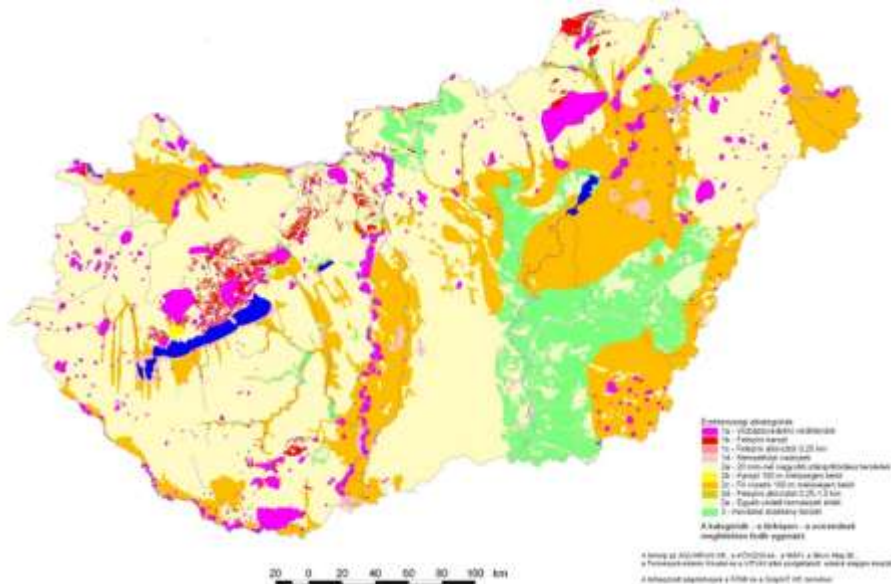
A város körzetében a talajvízszint viszonylag kis mélységben, a felszín alatt 1–3 m mélyen található. A talajvízszint éves ingadozása 2,0–3,0 m. Egyes magas talajvízállású időszakokban kialakulhat belvízi elöntés.

4.2.0. A települési csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások, valamint a veszélyeztetett felszíni és felszín alatti vizekre vonatkozó adatok bemutatása

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet módosítás értelmében, a felszín alatti vízminőség-védelmi prioritás szempontjából Mezőhegyes a „2”-es azaz érzékeny kategóriába sorolható területen fekszik. Az érzékenységi főkategórián belül a 2c. kategóriájú, amely következőt jelenti (10.ábra):

- a csapadékból származó utánpótlódás sokévi átlagos értéke meghaladja a 20 mm/évet,
- olyan terület, ahol a porózus fő vízadó képződmény teteje 100 méteres mélységen belül található, amelyet az alábbi ábra szemléltet,
- a vízgazdálkodásról szóló törvény szerint állami tulajdonban lévő felszíni állóvizek mederéltől számított 0,25-1,0 km között terül el a település.

10. ábra: a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területek alkategóriák szerint

A legfelső víztartó alatt, mintegy 28 méteres mélységben egy folytonos kifejlődésű jó vízrekesztő agyagos képződmény található. Ez a közel 20 méter vastag agyagréteg megfelelő geológiai védelmet biztosít a mélyebb víztartóknak. Évente közel 600 mm csapadék hull, amely a vegetációs időszakban 350 mm, így a napsütéses órák számát figyelembe véve, amely hozzávetőlegesen 2000 óra, kedvező a növénytermesztésre. A terület egyetlen vízfolyása a Száraz-ér, azonban vannak egyéb csatornák is, amelyek általában hóolvadáskor vagy nyár elején áradnak meg vagy egyáltalán nincs vizük, ezek vízminőségi osztálya III-as, a térség gyér lefolyású vízhiányos terület. A város csapadékvíz gyűjtője a Béka tó, amelynek elhelyezkedését az alábbi ábra mutat.

11. ábra: a város csapadékvíz fő befogadója a Béka tó,

illetve a település ÉNY-i részén húzódó Élővíz főcsatorna

A település vízművének és ivóvíz ellátó rendszerének vízi létesítményeit (V.ksz.: I/1384), valamint a területén található figyelő kutak vonatkozóan adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Kút jele Kat. szám	Építés éve	EOV koordináták		Terepszint [mBf]	Csőperem [mBf]	Nyugalmi vízszint [m]	Talpmélység [m]	Szűrőzés [m-m]
		Y	X					
1. kút B-176	1972	785.243,636	109.515,349	98,47	98,994	-10,0	491,0	419,1-424,0 435,2-443,0 451,8-458,3
2. kút B-167	1969	785.265,130	109.415,065	99,20	99,763	-6,85	418,3	370,0-387,0 403,0-408,0
3. kút B-160	1965	785.371,451	108.948,827	98,28	98,995	-8,9	500,0	416,0-424,0 432,0-443,0 445,0-449,5 453,0-457,0
4. kút B-184	1980	785.253,970	109.497,395	98,47	99,173	-15,3	240,0	212,0-227,0
5. kút B-185	1980	785.252,359	109.519,792	98,54	99,201	-15,3	140,0	104,0-109,5 119,0-122,0 128,0-134,0
6. kút B-188	1986	785.265,810	109.526,769	99,17	99,398	-14,3	103,0	94,0-98,0
7. kút B-195	1993	786.142,247	109.392,198	98,85	97,090	-15,24	170,0	121,0-126,0 137,0-140,0 147,0-160,0
8. kút B-196	1993	786.148,590	109.373,031	98,65	98,712	-11,9	104,5	54,0-68,8 84,2-93,0
9. kút K-197	1994	784.318,986	109.910,905	96,91	97,281	-15,4	192,0	163,1-166,6 169,4-181,2
10. kút K-198	1994	784.338,754	109.910,291	96,90	97,285		99,8	81,1-92,5

A település területén található a vízbázis védelmére létesített monitoring tevékenységre alkalmas rendszer, amely az alábbi paraméterekkel rendelkező, a termelt rétegben uralkodó viszonyok észlelésére alkalmas kutakból áll össze és szolgáltat mérési adatokat:

Kút helyi jele Kataszteri száma	Létesítés éve	EOV koordináták		Terepszint [mBf]	Csőperem [mBf]	Talp- mélység [m]	Szűrőzés helye [m-m]
		Y	X				
1F ₁ K-205	1998	785.262,118	109.405,806	99,74	100,586	127,0	119-124
1F ₂ K-206	1998	785.261,324	109.408,862	99,65	100,543	100,0	95-98
1F ₃ K-207	1998	785.261,731	109.407,405	99,70	100,624	36,0	31-34
2F K-216	1999	784.314,398	109.918,417	97,12	98,064	55,0	46-52

Kút jele	Kataszteri szám	Építés éve	EOV		Talpmélység m	Szűrőzött szakasz	Szűrőcső átmérője mm	Nyugalmi vízszint m	Üzemi vízszint m
			X	Y					
1SZFf ₁	K-208	1998	108.705,955	785.057,882	51,6	45,6-49,6	140	-6,61	-10,89
2SZFf ₁	K-209	1998	108.771,546	784.983,737	50,0	44,0-48,0	140	-6,95	-14,90
3SZFf ₁	K-210	1998	108.798,230	785.255,380	51,0	44,5-49,5	140	-7,68	-13,62
4SZFf ₁	K-211	1998	108.147,779	785.987,860	30,0	24,0-28,0	140	-4,41	-9,25
5SZFf ₁	K-212	1998	108.570,420	786.782,920	34,5	27,7-31,5	140	-5,72	-11,39

4.2.1. A kommunális szennyvízkezeléssel kapcsolatos feladatok és előírások

Mezőhegyes Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában valamint a 1995. évi LVII. törvény 45. § (6) bekezdésben foglalt meghatalmazása alapján szolgáltatási szerződés révén szervezi és tartja fenn a közüzemi csatornahálózatba vagy az egyedi szennyvízkezelés után befogadóba nem vezetett háztartási szennyvíz begyűjtését, mint közszolgáltatást.

Mezőhegyesen a szennyvízbekötéssel ellátott lakások száma 1835 db. A közületek 100 %-ban rá vannak kötve a jelenlegi szennyvízcsatornára. Azonban a külterületen elhelyezkedő majorok csatornázottsága fejlesztések tárgyát képezi.

A meglévő szennyvíztisztító telep 1976-ban épült, majd 1987-ben bővítés után lett üzembe helyezve. A tisztított szennyvíz befogadója a ATI-VIZIG kezelésében lévő Élővíz csatorna (17+840 fm szelvény), mely időszakos vízfolyás, amelyen a kezelő két havonta monitoring tevékenységet végez a felszíni vízből történő mintavétellel a szennyvíztisztítás környezeti hatásainak nyomon követésére. A település belterülete csaknem 100 %-ban szennyvízcsatornázott. A csatornahálózat egyes részei rekonstrukcióra szorulnak a csatornahálózat nem megfelelő minősége, a csőanyagok és aknák víztartásának romlása miatt, a karbantartás folyamatos ellátását biztosítani szükséges.

A szennyvíztisztító telep jelenlegi tisztítási technológiája több komponens tekintetében nem alkalmas biztonságosan a határértékek teljesítésére, mert a telep létesítésekor nem épült ki a III. tisztítási fokozat. A környezetvédelmi követelmények kielégítésén túl a tisztító mára már korszerűtlenné vált, kezelőépülete, gépészeti berendezései elhasználódtak, cserére szorulnak. A szennyvízcsatorna hálózaton jelenleg nagyon jelentős az infiltráció (beszivárgás), mely jelentősen túlterheli a telepet.

12. ábra: oxidációs árok

13. ábra: fertőtlenítő műtárgy

Ssz.	Közművesített mutatók	Mennyiség
1.	gravitációs szennyvízgyűjtő vezeték	26,9 km
2.	nyomóvezeték	2,8 km
3.	bekötővezeték	19,8 km
4.	hálózatba bekötött lakások száma	1.835. db
5.	hálózatba bekötött közületek száma	104 db

Összefoglalva a szennyvízesatorna hálózat állapotát tekintve felújítandó. Csapadékos idő esetén a szennyvíztisztító telepre bemenő szennyvíz mennyisége az beszivárgás miatt többszöröse az átlagnak. A jelenlegi szennyvíztisztító telep nem alkalmas a tápanyagok (nitrogén, foszfor) eltávolítására, a telep folyamatos bírsággal terhelt a befogadóban okozott károk miatt. A hatósági kötelezések miatt a szennyvíztisztító telep korszerűsítése szükséges, amelyre a település KEHOP pályázati forrás igénybevételével kíván megoldást találni. Mezőhegyes Városi Önkormányzat a „Mezőhegyes város szennyvíztisztításának korszerűsítése” tárgyú, KEOP-7.1.0/11-2012-0032 azonosítószámú előkészítő projekt sikeres megvalósítása eredményeképpen a tervezett fejlesztés megvalósítására a „KEOP-1.2.0/09-11 kódszámú Szennyvízelvezetés és tisztítás” című konstrukcióban 2013. július 12-én pályázatot nyújtott be. 2014. szeptember 24-én az NFM arról tájékoztatta az önkormányzatot, hogy az 1477/2014. (VIII.27.) Korm. határozat alapján a tervezett projekt megvalósítására a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretén belül lesz lehetőség. A pályázat megfelelő volt, de a KEOP források kimerülése miatt sajnos elutasításra került. A 339/2014. (XII.19.) Korm. rendeletben rögzített derogációs kötelezettséggel összefüggő feladatok megvalósítását a nemzeti fejlesztési miniszter az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. bevonásával látja el. Az önkormányzat 2015. április 27-én kötött konzorciumi megállapodást az NFP Nonprofit Kft.-vel a KEHOP-2.2.1 kódszámú konstrukcióra történő támogatási kérelem benyújtására, és az elnyert támogatás esetén a tervezett beruházás megvalósítására.

4.2.2. A települési hulladék-gazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény hulladékgazdálkodási települési önkormányzat közszolgáltatásra vonatkozó általános szabályai szerint közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján biztosítja a hulladék elszállítását, ezáltal

gondoskodik az elkülönített hulladékgyűjtési rendszer helyi feltételeinek megszervezéséről a lakosság bevonásával.

Mezőhegyes város települési szilárd hulladékainak elhelyezése hosszú távon oldódik meg a lakosság és a háztartások elkülönített hulladékgyűjtésbe történő bevonásával. A jelenlegi illegális lerakóhelyek felszámolása, a szelektíven gyűjtött hulladék hasznosítása a város hulladék gazdálkodás részét képezi.

2015. szeptember 16-án átadásra került a hulladékudvar. A DAREH Önkormányzati Társulás által megvalósított projekt keretében Orosházán, Makón, Szeghalmon, Kunágótán, Mezőhegyesen, Gyulán, Vésztőn, Dévaványán hulladékudvar létesült, melyek biztosítani fogják, hogy a településen élők díjtalanul elhelyezhessék a háztartásoknál termelődő zöld hulladékot, inert hulladékot, lomtalanítási hulladékot, veszélyes és elektronikai hulladékot is. A hulladékudvarokat újra használati funkcióval is ellátják, tehát olyan gyűjtési pont is kiépül, amely lehetővé teszi esetleg a használt ruhák, vagy használt de működőképes elektronikai eszközök átvételét és arra rászorulóknak történő újbóli kiosztását.

Az iskolások évente kétszer papírgyűjtést végeznek, tevékenységük révén is csökken a kommunális hulladék mennyisége

A keletkező veszélyes hulladékok alapvetően a mezőgazdasági üzemek, vállalkozások gépkarbantartási tevékenységéből, valamint elenyésző mennyiségben az egészségügyi ellátásból származnak. Az üzemi, szolgáltató tevékenységekből eredő veszélyes hulladékok gyűjtése, ártalmatlanítása, nyilvántartása a termelők feladata, amelyet az erre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően kell elvégezni, majd az OKIR rendszer segítségével számot adniuk a mennyiségi adatokról a z illetékes környezetvédelmi hatóságnak. A településen a veszélyes hulladékok nem megfelelő kezelése által okozott, vagy a korábbi termelő tevékenységekből hátrahagyott környezetszennyezés nem ismert. A veszélyes hulladéktermelők telephelyeiről a hulladékokat átvevők szállítják el, kezelés a településen nem történik. A lakoságnál képződő állati hulladékokat érvényes hatósági engedéllyel rendelkező átvevő szállítja el így annak gyűjtése és ártalmatlanítása biztosított. Az egészségügyi intézményeknél feliratozott és azonosított gyűjtőcsomagolásban történik a tevékenység során keletkező veszélyes hulladékok elszállíttatása, saját hatáskörben.

A településen korábban üzemelő hulladékgyűjtő telep rekultivációja megtörtént, a tájba illeszkedő, környezetre nem veszélyes hulladéklerakót a kivitelező 2015. április 28-án átadta.

A gyűjtött kommunális hulladékot, tömörítést követően a hódmezővásárhelyi regionális hulladékkezelő mű és lerakó fogadja. Szervezett szemétszállítás heti rendszerességgel biztosított, a közszolgáltatást a Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft. végzi. A hulladékok

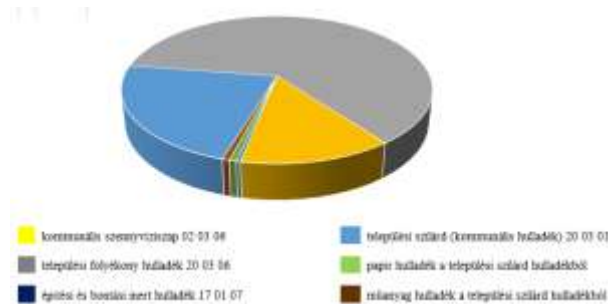
gyűjtése a belterületen 50-240 literes műanyag kukákban, a lakott majoroknál, illetve a lakótelepeken kihelyezett 770-1100 literes kihelyezett konténerrel történik. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek vannak a település belterületén. A szolgáltató lomtalanítás keretein belül biztosítja a lakosság számára a háztartásokban összegyűjtött nem veszélyes hulladék összegyűjtését és elszállítását.

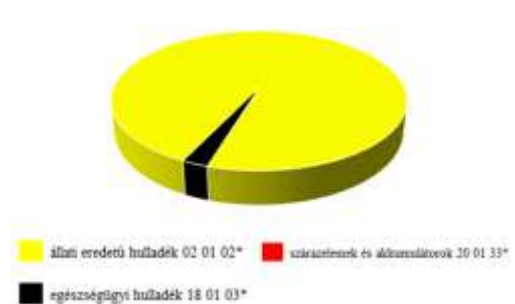
14. ábra: szelektív hulladéktároló konténerek

Hulladékáramok bemutatása

A keletkezett veszélyes hulladék elszállítását engedéllyel rendelkező társaság végzi és szállítja tovább ártalmatlanításra. A szelektíven gyűjtött hulladékokat a mellékletekben található helyszínrajzon ábrázolt gyűjtőpontokon (évente kétszer, iskolák papírgyűjtés, oktatás) rendszeresen megszervezett gyűjtőprogram keretein belül lehet leadni, amelyek ezután elkülönítetten gyűjtve kerülnek további kezelésre, újrahasznosításra, ártalmatlanításra vagy lerakásra. A keletkezett veszélyes és nem veszélyes hulladékáramok összetételét az alábbi diagramok szemléltetik. A veszélyes hulladék tárolására igénybe vett gyűjtőedények a speciális követelményeknek megfelelően zárt kialakításúak a fertőzések elkerülése érdekében.

15. ábra: nem veszélyes hulladék megoszlása

16. ábra: veszélyes hulladék megoszlás

Hulladékolajok:

A település közigazgatási területén üzemelő gépjárműjavító műhelyek az olajcserék alkalmával keletkező fáradt olajról saját hatáskörben gondoskodnak a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint. A használt elemek leadására több boltban is van lehetősége a lakosságnak, illetve az iskolában is gyűjtik a gyerekek, ezáltal már gyermekkorban megtanulják, hogy óvniuk kell a környezetet.

Akkumulátorok, elemek:

A település közigazgatási területén üzemelő gépjárműjavító műhelyekben keletkező ólomakkumulátorok hulladékairól a gépek és berendezések karbantartásával foglalkozó cégek saját hatáskörben gondoskodnak a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint.

Elektronikai hulladékok:

A településen működő gazdálkodó szervezeteknél keletkező elhasznált festékpatronokat, tonereket, festék kazetta hulladékot, elhasznált hűtőberendezések hulladékait a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint elkülönítve kell gyűjteni és elszállíttatni, mint veszélyes hulladékot. Az ilyen jellegű hulladék visszavételével kapcsolatosan a gyártónak/forgalmazónak visszavételi kötelessége jelentkezik, amelyről befogadói nyilatkozatot tölt ki és a hulladékról saját hatáskörben gondoskodik.

Azbeszt tartalmú hulladékok:

Az azbeszt tartalmú építőanyagok ma már nem használatosak, ezért azok kivonása és ártalmatlanítása egy jelenleg is tartó folyamat része. A településen az építési és bontási folyamatok során keletkező ilyen jellegű hulladék elszállíttatása kizárólag érvényes hatósági engedéllyel rendelkező hulladékátvevő részére történhet meg. A munkálatok során a kiporzást a lehető legkisebb mértékűre kell csökkenteni és a munkavégzést az illetékes hatóságoknak be kell jelenteni.

Kiselejtezett gépjárművek:

A település közigazgatási területén üzemelő gépjárműjavító műhelyek által kiselejtezett gépjárművek hulladékairól saját hatáskörben gondoskodnak a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint.

Egészségügyi hulladékok:

A településen a Védőnői Szolgálatnál és a fogorvosi rendelőnél keletkező veszélyes hulladékok elszállításáról a Polgármesteri Hivatal gondoskodik. Az orvosi rendelőkben keletkező veszélyes egészségügyi hulladék gyűjtéséről és ártalmatlanításáról az orvosok saját hatáskörben gondoskodnak és érvényes hatósági engedéllyel rendelkező hulladékátvevő partner részére adják át.

Állati eredetű hulladék:

A település érvényes hatósági engedéllyel rendelkező szolgáltatóval kötött szerződést, aki kérésre házhoz megy és ingyenesen elszállítja a lakosságnál keletkező állati tetemeket.

Növényvédő szerek és csomagolóeszközök:

A település közigazgatási területén mezőgazdasági tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek saját hatáskörben gondoskodnak a növényvédő szerek és csomagoló eszközök hulladékainak gyűjtéséről és ártalmatlanításáról, a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendeletben foglaltaknak és a

növényvédő szerrel szennyezett csomagoló eszköz-hulladékok kezeléséről szóló 89/2004. (V.15.) FVM rendelet alapján.

Csomagolási hulladékok:

Mezőhegyes város területén tizennégy, egyenként három darab ezeregyszáz literes konténerekből álló, hulladékgyűjtő sziget található, amely papír, üveg és műanyag frakciók szelektív gyűjtésére alkalmas. A gyűjtőszigetek üritésével megbízott átvevő partner a csomagolási hulladékait a koordináló szervezet közreműködésével hasznosítja a vonatkozó jogszabályban meghatározott mértékben. A település közigazgatási területén tevékenykedő gazdálkodó szervezetek csomagolási hulladékaik gyűjtéséről és hasznosításáról saját hatáskörben gondoskodnak.

Biomassza:

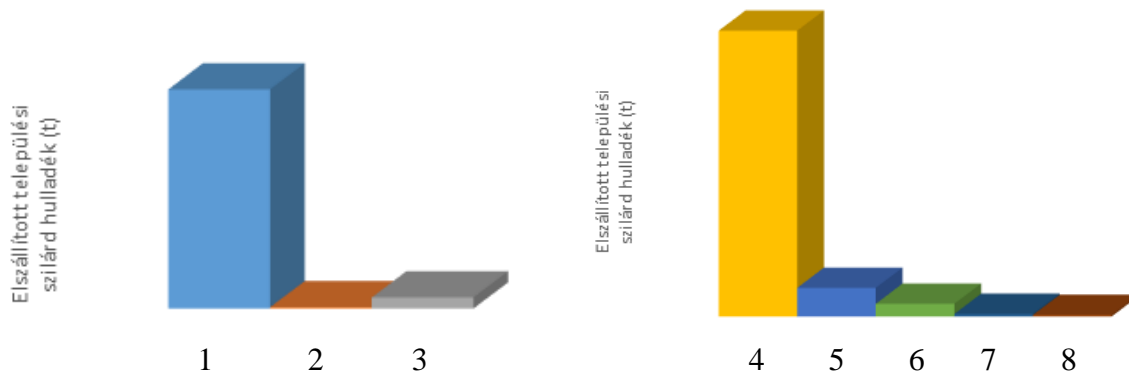
A településen keletkező ilyen jellegű hulladék (kerti zöld hulladék, fűnyírás, nyesedék, stb.) begyűjtésére évente kétszer a lombtalanítási keretein belül kerül sor. Mezőhegyesen nagy a kertés házak aránya, így több háznál egyénileg is történhet komposztálás.

Gumihulladék:

A település közigazgatási területén üzemelő gépjárműjavító műhelyek tevékenysége során kiselejtezett gumi hulladékról saját hatáskörben gondoskodnak a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenység végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint.

A nem veszélyes hulladék jelentős részét a lakosság a kommunális hulladékból külön gyűjti a szelektív gyűjtőprogram által kihelyezett konténerekben, amelyet az engedéllyel rendelkező szerződött szolgáltató partner mennyiségi és minőségi nyilvántartása alapján a mellékelt táblázat adatai alapján az alábbi diagramok szemléltetnek.

Ssz.	Települési szilárd hulladéokra vonatkozó mutatók	Mennyiség
1.	2014. évi összes begyűjtött kommunális hulladék	1227,6 t
2.	Lomtalanítás során begyűjtött nem veszélyes hulladék	7,3 t
3.	Szelektíven gyűjtött nem veszélyes hulladék	62,4 t
A szelektíven gyűjtött hulladék összetétel szerinti megoszlása		
4.	Papír	53,8 t
5.	Műanyag	5,4 t
6.	Üveg	2,4 t
7.	Fém	0,5 t
8.	Egyéb	0,3 t

A keletkezett mennyiségek további hasznosítás céljából egy válogató udvarba kerülnek és ott kezelik tovább azokat, azonban a kommunális hulladékból a szelektíven gyűjtött csomagolóanyagok aránya nem éri el a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet által meghatározott hasznosítási értékeit. A Hulladék Keretirányelv előírja, hogy 2020-ig a háztartásokból származó papír-, fém-, műanyag-, és üveghulladék, illetve egyéb, a háztartásokból származó, az említettekhez hasonló hulladék esetében az újrahasználatra való előkészítést és az újrafeldolgozást tömegében átlagosan minimum 50%-ra kell növelni. Ennek elérése érdekében épült meg a hulladékgyűjtő udvar, ahol a szelektíven gyűjtött a hulladék elkülönített tárolása történik elszállításig.

4.2.3. Az energiagazdálkodással kapcsolatos feladatok és előírások

Közvilágítás

Mezőhegyes Város a közvilágításának energiatakarékos átalakítására KEOP-5.5.0/A/12-2013-0184 számú Európai Uniói pályázattal 85,00%-os támogatási intenzitású vissza nem térítendő pályázatot nyert el. Az önerő tekintetében az EU Önerő alapjából nyerte el a pályázatot, így a projekt összes támogatási intenzitása 100%.

A projekt összes költsége:	192.000.000.- Ft
85 %-os támogatás összege:	163.200.000.- Ft
Önerő Alap támogatás: összege:	28.800.000.- Ft
Kivitelezés költsége nettó:	136.341.552.- Ft

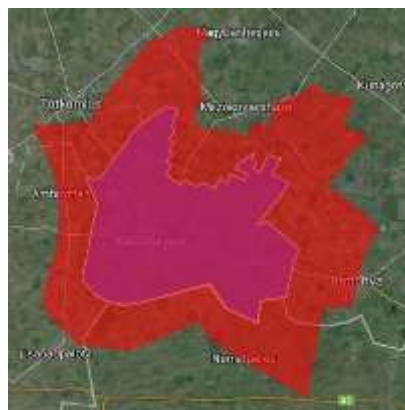
Mezőhegyes város közvilágításának energiatakarékos átalakítása” tárgyú KEOP-5.5.0/A/-12-2013-0184 azonosítószámú projekt keretében a korszerűsítéssel kitűzött cél, hogy a település közvilágítása megújulva, a világítási feladatokhoz alkalmazkodva, modern és energiatakarékos lámpatestekkel költséghatékonyabban üzemeljen. A pályázat megvalósulása után a beépített teljesítmény 34,758 kW-tal, az éves villamos-energia felhasználás pedig 138.789 kWh-val csökkent, a megtakarítás mértéke 44%.

Önkormányzatunk „Napelem telepítése a mezőhegyesi József Attila Általános Művelődési Központ épületére” című, KEOP 4.10.0/N/14-2014-0119 azonosítószámú projekt keretében megvalósított fejlesztéssel az ÁMK épületének energia ellátását megújuló energia segítségével, költséghatékony módon tudja ellátni.

Ökológiai lábnyom

Az átlagos energiafelhasználási, hulladék keletkezési és vízgazdálkodási adatok figyelembevételével meghatározható, hogy egy Mezőhegyesen élő lakos ökológiai lábnyoma 5,59 ha. Ez a szám a 2015. évi 5221 fő népességet tekintve összesen 29.185. ha-t jelent, amely a város közigazgatási területét (15.544. ha) alapul véve csaknem kétszeres adat és amelyet a városban működő, illetve azon áthaladó társaságok tevékenysége során felhasznált erőforrásigény is tovább növel. Az ökológiai lábnyom egy erőforrás menedzselésben és társadalomtervezésben használt érték, ami kifejezi, hogy adott technológiai fejlettség mellett egy emberi társadalomnak milyen mennyiségű földre és vízre van szüksége önmaga fenntartásához és a megtermelt hulladék elnyeléséhez. Az alábbi ábrán látható, hogy Mezőhegyesnek, jelen fejlettsége mellett, milyen mennyiségű földre és vízre van szüksége önmaga fenntartásához és a megtermelt hulladék elnyeléséhez, tehát mekkora a város ökológiai lábnyoma a térképen.

17. ábra: kékkel jelöltük a város tényleges közigazgatási határait pirossal pedig Mezőhegyes ökológiai lábnyomát

4.2.4. A közlekedéssel és szállításszervezéssel kapcsolatos feladatok és előírások

Mezőhegyest a környező és a távolabbi településekkel négy, sugárirányban haladó települési főútvonal köti össze: 4434. sz. Szeged – Gyula (Mezőhegyes – Végegyháza) 4427. sz. Mezőhegyes (Tótkomlós) – Orosháza 4444. sz. Mezőhegyes (Battonya) – Arad A 43. számú országos főközlekedési útvonal légvonalban mintegy 15 km-re halad a város központjától, de romániai területen.

Helyi szinten a külterületi majorságok többnyire nehezen megközelíthetőek, mert az utak jelentős részének nincs megfelelő minőségű szilárd útburkolata, a földutak nehezen járhatóak. A majorok megközelítése néhány kivételtől eltekintve a helyközi utacról az Önkormányzat és a

Ménésbirtok saját tulajdonát képező a közforgalom elől el nem zárt magánutakon történik. Az ott élő lakosság ezen az utakon tudja saját járművel, ill. a Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt. busszal Mezőhegyes központját megközelíteni. A külterületi majorságok tömegközlekedési eszközökkel való ellátottsága, közlekedési lehetőségei korlátozottak. Az utak fenntartását az önkormányzat és a Birtok látja el. A belső úthálózatok hiányosak, lényegében meglévő szilárd burkolatú utak az autóbusz járatok útvonalára korlátozódnak, illetve helyenként útalappal, vagy töltéssel rendelkeznek. Belső utak, terek, utcák, járdák egy-két kivételtől eltekintve a majorokban nincsenek.

Mezőhegyes közvetlen kapcsolata az európai úthálózathoz a határok átjárhatósága, illetve a 430-as gyorsforgalmi út kiépülése után valósulhat meg. Vasútvonalak közül a Kétegyháza, Újszeged, Battonya és Orosháza felől közelíthető meg a település. Ahhoz, hogy a város felzárkózzon az ország és az Európai Unió fejlettebb térségeihez és kapcsolatot építsen ki a szomszédos romániai megyékkel elengedhetetlen a jó közlekedési megközelítés biztosítása. Ennek érdekében brüsszeli forrásból folyik a Békés megyét is átszelő Budapest-Bukarest európai vasúti fővonal (korridor) korszerűsítése, de fontos cél az M44-es gyorsforgalmi út kiépítése is.

4.2.5. a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatok és előírások

A környezet állapotának értékelését és a meglévő értékek megőrzését szolgálják mindazon tevékenységek, ideértve a különböző szintű környezeti elemzések elkészítését, elkészíttetését, az különböző operatív programok végrehajtását, innovatív fejlesztéseket beruházásokat, a környezeti kibocsátások rendszeres vizsgálatát, az erőforrások felhasználásának környezettudatos tervezésével hajtja végre Mezőhegyes város vezetése. A megfelelőség vizsgálata során ezen tevékenységeket szakirányú hatósági ellenőrzésekkel az illetékes szakhatóságok segítik, hogy előmozdítsák az engedélyezett környezethasználattal kapcsolatos feltételek teljesítését és nyomon kövessék a létesítmények környezeti hatásait.

A kivitelezett és a jövőben tervezett beruházások és innovatív fejlesztések során nagy figyelmet kell fordítani az elérhető legjobb technikák (BAT) alkalmazására, hogy a jövő generációi számára is élhető környezetet nyújtson Mezőhegyes, megőrizve területének környezeti értékeit.

Ezek alapján a kárelhárítással kapcsolatos következő feladatokat határozhatjuk meg:

- felkészülés és megelőzés,
- rendkívüli környezetszennyezés felderítése és minősítése,
- kárelhárítás műveleti végrehajtása, illetve a megfelelő állapot folyamatos fenntartása

A település területén felderítendő szennyezések, a tárolóedények, konténerek, hordók, csővezetékek meghibásodásából eredő elfolyások során fordulhatnak elő környezeti károkozások. A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet definíciója szerint a havária a természeti csapás vagy emberi tevékenység miatt előálló vészhelyzet. A rendelet fejezetei által meghatározott kárelhárítási feladatok ellátásában, mint például ivóvíz- és ipari vízellátási, szennyvízelvezetési, -tisztítási és -elhelyezési, vízrendezési feladatok a közszolgáltató nyújt segítséget, a mentésben és a kárelhárításban pedig a Körös Mentőcsoport; Dél-Kelet Magyarországi Különleges Mentőszolgálat, Köröstarcsai Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Békés Megyei Krízis Intervenciós Csoport, Orosházi Munkakutyások Egyesülete, valamint a Dél- Békés Mentőcsoport; DBMCS egészségügyi egység, Tótkomlói Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Battonyai Önkéntes Tűzoltó Egyesület, DBMCS Logisztikai Egység és a Mezőkovácsházi és Orosházi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság, helyi szinten pedig a Mezőhegyes Közbiztonságáért Polgárőr Egyesület nyújt segítséget.

kárelhárítás esetén illetékes vezető		telefon	e-mail
Mitykó Zsolt	polgármester	+36-30/445-9189	mitykozsolt@gmail.com
Hupucziné Györki Julianna	jegyző	+36-30/445-9189	hupuczine.gy.julianna@gamil.com

4.2.5.1. Területileg illetékes hatóságok, azok értesítése

Abban az esetben, ha a rendkívüli esemény miatti kárelhárítás érdekében szakhatóság bevonására van szükség, illetve a környezetbe jutott szennyező anyag visszatartása a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásával már nem lehetséges, illetve a szükséges személyi, műszaki feltételek nem adottak, akkor a következő területileg illetékes hatóságokat, szervezeteket lehet, illetve kell értesíteni, riasztani.

KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2014-2019.

MEZŐHEGYES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
H-5820 Mezőhegyes, Kozma F. utca 22.
Tel.: +36 68/466-001

együtműködő hatóság megnevezése		cím	telefon
	Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Természetvédelmi Főosztálya	H-5700 Gyula, Megyeház u. 5-7.	Tel.: +36 66/362-944 Fax.: +36 66/361-755
	Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (jogelőd: Körös Vidéki Vízügyi Igazgatóság)	H-5600 Békéscsaba, Kazinczy u. 9.	Tel.: +36 66/322-188
	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	H-5040 Szarvas, Anna-liget	Tel.: +36 66/313-855 Fax.: +36 66/311-658
	Békés Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	H-5600 Békéscsaba, Hunyadi tér 4.	Tel.: +36 66/529-270 Fax.: +36 66/446-166
	Csongrád Megyei Kormányhivatal Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság Békéscsabai mérésügyi részleg	H-5600 Békéscsaba, Gyóni Géza utca 9.	Tel.: +36 66/328-216 Fax.: +36 66/322-763
	Békés Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelősége	H-5600 Békéscsaba, Árpád sor 2.	Tel.: +36 66/529-440 Fax.: +36 66/529-465
	Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya	H-5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2.	Tel.: +36 66/540-690 Fax.: +36 66/322-622
	Országos Mentőszolgálat Mezőkovácsháza Mentőállomás	H-8043 Mezőkovácsháza, Árpád u. 107.	104 Tel.: +36 66/ 444-844
	Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Mezőkovácsháza Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság	H-5600 Békéscsaba, Kazinczy u. 9. H-5800 Mezőkovácsháza Árpád u.1.	Tel.: +36 66/549-470
	Alföldvíz Zrt.	H-5820 Mezőhegyes, Posta u. 21.	Tel.: +36 66/523-200 Fax.: +36 66/528-850
	GDF SUEZ energia Mo. Kft. (gázszolgáltató)	H-6724 Szeged, Pulcz u. 44.	Tel.: +36 80/820-141 Fax.: +36 62/473-943

A 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet 3§ (4) bek. szerint amennyiben a kárelhárítást tűz- és robbanásveszélyes vagy veszélyes vegyi, biológiai illetőleg radiológiai körülmények között kell folytatni, azt - részben, illetve egészben - a hatáskörrel rendelkező szervezetek hajtják végre.

Az Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály értesítése akkor kötelező, ha a káresemény a lakosság egészségére kockázatot jelent, amelynek csekély mértékű a valószínűsége. A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, illetve a Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi környezet károsítása esetén azonnal kell értesíteni.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi Felügyelőség Gyulai Főosztályát légszennyezés, illegális hulladék lerakás, víz-, talaj-, talajvíz-szennyezés, zajszennyezés és egyéb a környezet

közvetlen károsodását előidéző esetben azonnal kell értesíteni, ha a településen kárelhárítás kivitelezéséhez /speciális kármentesítési eszköz igény/ külső segítség is szükséges. Az Alföldvíz Zrt.-t akkor kell riasztani, ha a szennyezés városi közcsatornába kerülése kivédhetetlen, ha a kár elhárítása, mérséklésére a szennyezés helyén közvetlenül nincs lehetőség. A gázszolgáltató segítségét akkor kell kérni, ha a káreseményt a gázvezetékek sérülései okozták, ha a szolgáltatás részleges korlátozására, ideiglenes megszüntetésére van szükség.

A Tűzoltó Parancsnokság, valamint a Katasztrófavédelmi Igazgatóság segítségét akkor kell kérni, ha a rendkívüli esemény oka tűz, vagy robbanás, illetve ha a kárelhárítás folyamán tűz alakulhat ki. A tűzoltóság segítségét akkor is célszerű kérni, ha szivattyúzási, fakivágási és egyéb kárelhárítási vagy szállítási igény merül fel.

Az Országos Mentőszolgálatot személysérüléskor, illetve, ha a kárelhárítás folyamán ennek bekövetkezésére nagy valószínűséggel lehet számítani, kell a helyszínre hívni. Riasztáskor közölni kell, milyen természetű a sérülés, hány személy ellátására kell számítani.

4.2.6. SWOT analízis

Az épített és a természeti környezetre gyakorolt hatáselemzés	
Erősségek (Strengths)	Gyengeségek (Weaknesses)
1. A városban található infrastruktúra megfelelően kiépített. A közlekedési kapcsolatok szempontjából a város egyes részterületei és az ipari park megközelíthető	6. Majorokban nem 100% a szilárd burkolatú út, ezért nehezebb a megközelíthetőség
2. Az épületek megőrizték eredeti karakterüket, amely jelentős országos és helytörténeti értéket képvisel	7. A tranzit forgalom miatt romlik az utak állapota
3. Nagy a közparkok aránya, nagy a zöldfelület aránya	8. Turisztikai lehetőségek nincsenek az adottságoknak megfelelően kihasználva.
4. Védett építészeti és természeti értékek	9. Tőkehiány a környezeti adottságok fejlesztésére.
	10. Kedvezőtlen munkaerő piaci viszonyok.
Lehetőségek (Opportunities)	Veszélyek (Treathes)
11. Lovas, helytörténeti, vadgazdálkodási turisztikai fejlesztések	15. A környezet károsodása
12. Majorok infrastrukturális fejlesztése	
13. Ipari park nyújtotta adottságok kihasználása	16. Lakosság számának csökkenése.
14. Rendkívül kedvező mezőgazdasági fekvés	

5. Környezetvédelmi Stratégia

5.1. Éves környezetvédelmi beszámoló következtetései

A település környezeti állapotának általános értékelése alapján megállapítható, hogy környezetkárosítás nem történt, a település környezeti állapota jónak mondható. Azonban az alábbi táblázatban összefoglaltuk a folyamatban lévő környezetvédelmi intézkedéseket:

- ❖ A DAREH Önkormányzati Társulás keretében pályázati forrásból megvalósult a hulladéklerakó rekultivációja. A hulladéklerakót 2015. április 28-án átadták.
- ❖ Megvalósult a hulladékgyűjtő udvar felépítése, átadására 2015. szeptember 16-án került sor.
- ❖ Szükséges a szennyvíztelep felújítása. A megvalósítási pályázat a KEHOP pályázati rekonstrukció keretében kerül benyújtásra.
- ❖ Pályázati forrás esetén tervezzük további intézmények napelemmel való felszerelését energiahatékonysági célból.

5.2. Célkitűzések és az operatív intézkedések összefoglalása

- ❖ A zöld felület növelése fásítás és gyepesítés révén, amely a párásítás miatt a környezeti levegőben lévő porkoncentráció csökkentéshez is hozzájárul annak megkötése révén,
- ❖ a helyi védett természeti értékek, mint a parkokban és a majorokban található „famatuzsálemek” megóvása,
- ❖ az utak, közterek tisztítása, portalanítása, öntözése, amely a hulladékmentesítés mellett a levegőben lévő porkoncentráció csökkentéséhez is hozzájárul, mindamelllett, hogy turisztikai szempontból is kellemes környezetet biztosít,
- ❖ közutak és közterek takarításának éves szintű tervezése a téli időszak végére,
- ❖ a kialakított zöld felületek gondozása, fatelepítés szükség szerint gyepesítés,
- ❖ a házi komposztálás népszerűsítése.

Mezőhegyes, 2015. október 28.

**KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM
2014-2019.**

MEZŐHEGYES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
H-5820 Mezőhegyes, Kozma F. utca 22.
Tel.: +36 68/466-001

Mellékletek